

תפ"ח 35178/12/15 - מדינת ישראל נגד מוטי קרספיל, אליהו קרספיל

בית המשפט המחוזי בנצרת

תפ"ח 35178-12-15 מדינת ישראל נ' קרספיל(עציר) ואח' 28 מרץ 2017

לפני כבוד סגן הנשיא בנימין ארבל - אב"ד כב' השופט בכיר שאהר אטרש, שופט בכיר כב'
השופט יונתן אברהם
המאשימה: מדינת ישראל

נגד
הנאשמים:
1. מוטי קרספיל (עציר)
2. אליהו קרספיל (עציר)

נוכחים:

בשם המאשימה עו"ד קבלאוי

בשם הנאשמים עוה"ד מיכה ואהובה גבאי

עו"ד אילן עבאס בשם משפחת המנוח [מטעם הסיוע המשפטי "תוכנית סנ"ה"].

גזר דין

1. בכתב אישום מתוקן אשר הוגש נגד הנאשמים במסגרת הסדר טיעון, יוחס להם ביצוען של העבירות
הבאות:

לנאשם 1

- א. סיוע להריגה - עבירה לפי סעיף 298 + 31 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין");
ב. שיבוש מהלכי משפט - עבירה לפי סעיף 244 + 29 לחוק העונשין.

לנאשם 2

- א. הריגה - עבירה לפי סעיף 298 לחוק העונשין;
ב. שיבוש מהלכי משפט - עבירה לפי סעיף 244 + 29 לחוק העונשין.

2. הסדר הטיעון נעשה רק לאחר שקויים הליך שמיעת ראיות, בו נשמעו מרבית עדי התביעה. נוכח הסכמת הצדדים, התרנו לנאשמים לחזור בהם מכפירתם בכתב האישום המקורי, שעניינו עבירות רצח, והורינו על תיקון כתב האישום כמוסכם. בהכרעת הדין מיום 23.11.2016, שניתנה לאחר שהובהר לנו כי הנאשמים מבינים את משמעותם של ההסדר וההודאה בעובדות כתב האישום המתוקן, הרשענו אותם, על פי הודאתם, בעבירות המיוחסות להם בכתב אישום זה.

הסדר הטיעון שנערך בין בעלי הדין כולל גם הסכמה לגבי טווחים בעניין העונש הראוי לנאשם 1 ולפיו טוענת המאשימה לעונש ראוי של 10 שנות מאסר בנוסף לענישה נלווית, ואילו ההגנה מבקשת להעמידו על 5 שנות מאסר. בעניינו של הנאשם 2 הוסכם בין הצדדים כי הטיעון לעונש יהיה חופשי, לגבי כל רכיבי הענישה. כן הוסכם כי בטרם יישמעו הטיעונים לעונש, יוכנו תסקירי שירות המבחן בעניינם של הנאשמים וכן יוכן תסקיר נפגעי עבירה.

עובדות כתב האישום המתוקן

3. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 24.11.2015 בסמוך לשעה 17:30, רכב הנאשם 1 על טרקטורון ברחוב הרב בוסקילה במגדל העמק. רעש הטרקטורון העיר את מר אנדריי נפומיאשצ'י (להלן - "**המנוח**") משנתו, וזה ירד אל הרחוב וביקש מהנאשם 1 להפסיק את נהיגת הטרקטורון משום שהרעש עלול להעיר את בתו הפעוטה. בין הצדדים התפתח ויכוח לאחריו שב המנוח לביתו. ואולם, בהמשך לוויכוח האמור גמלה בליבם של הנאשם 1 ואביו, הנאשם 2, החלטה לפגוע במנוח ולשם כך הצטייד הנאשם 2 בשני כלים חדים והנאשם 1 בסכין מטבח שאורך להבה כ-19 ס"מ, ושניהם שבו אל הרחוב. הנאשם 2 קרא לעבר דירתו של המנוח קריאות מאיימות במטרה לגרום לו לרדת אל הרחוב. הוא אמנם ירד לקראתם, מצויד בלום מתכתי.

4. הנאשם 1 פעל להרגעת הוויכוח הקולני שהתפתח בין הנאשם 2 למנוח, אשר התרחק מהנאשמים וזרק את הלום בו אחז. המנוח צעק לעבר הנאשמים כי ידיו ריקות והנאשמים, בעודם מצויידים בכלים החדים, התנפלו עליו ודקרו אותו באזורים שונים בגופו.

5. כתוצאה ממעשיהם של הנאשמים נגרמו למנוח פצע דקירה בצד האחורי חיצוני של הירך השמאלית; פצע דקירה בצד האחורי של הזרוע השמאלית; פצע דקירה ברביע השמאלי עליון של הבטן; פצע דקירה בשכם השמאלית; פצע חתך שטחי בצוואר; פצע חתך שטחי בגליל באצבע החמישית בכף היד הימנית; פצע דקירה מעל הברך השמאלית ומספר פצעי שפשוף ושריטות. הדקירה אותה דקר הנאשם 2 את המנוח בירכו השמאלית חדרה דרך עורק ווריד ראשי וגרמה לאיבוד דם מאסיבי ובעקבותיו להלם תת נפחי טראומטי. ניסיונות ההחייאה שנערכו במנוח בידי ניידת טיפול נמרץ שהוזעקה למקום לא צלחו, והוא נפח את נשמתו.

6. הנאשם 2 העלים את הכלים החדים בהם אחז ואילו הנאשם 1 שטף את הסכין שהייתה מגואלת בדמו של המנוח והחליף את בגדיו שהיו מוכתמים בדמו, בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי או להביא לעיוות דין.

תסקירי שירות המבחן:

7. כאמור, עם הרשעתם של הנאשמים הורינו, לבקשתם של הצדדים ובהתאם להסכמות ביניהם, על הכנת תסקירי שירות מבחן בעניינם.

8. כעולה מן התסקיר, הנאשם 1 הינו השלישי מבין ארבעה אחים, בן 23 ומאורס. הוא התגורר עד למעצרו בבית הוריו במגדל העמק. לנאשם 10 שנות לימוד לאחריו הוא עבד בעבודות מזדמנות והשלים שירות צבאי מלא כלוחם. לאחרונה עבד כמאבטח בחברת "אלביט" וזכה להערכה מצד הממונים עליו. אין לחובתו הרשעות קודמות בפלילים.

9. על פי המפורט בתסקיר הנוכחי, הנאשם 1 סבור כי בנסיבות האירוע הוא פעל באופן אימפולסיבי, והביע חרטה וצער נוכח התוצאה העגומה של מעשיו ומעשי אביו- הנאשם 2. התרשמותו של שירות המבחן הינה כי הנאשם 1 מצליח להביע אמפטיה חלקית לתוצאות מעשיו והשלכותיהן על משפחתו של המנוח. אולם במקביל, הוא משליך חלק מהאחריות על המנוח ועל אביו (הנאשם 2), משום שהוא סבור שבמעורבותו גרם האב להסלמת תגובותיו.

10. עוד מצוין בתסקיר כי הנאשם 1 ביטא תסכול ואכזבה מעצמו וכי הוא מודע למחיר אותו הוא משלם בגין העבירות שביצע וחושש לעתידו.

11. התרשמותו של שירות המבחן הינה כי הנאשם השקיע מאמץ לא מבוטל לנהל אורח חיים נורמטיבי חרף המסגרת המשפחתית המורכבת בה גדל. ואולם, במצבים מלחיצים, בהם חווה הנאשם פגיעה או איום בו או בבני משפחתו, הוא עלול לפעול באופן אלים, תוך הפרת הנורמות החברתיות.

12. שירות המבחן סבור כי נוכח חומרת העבירות, מאפייני אישיותו של הנאשם, התייחסותו המצומצמת לנסיבות האירוע והקושי שלו לחשוף מידע ביחס למצבו הנפשי, אין באפשרותו להמליץ על חלופת ענישה או שיקום במסגרת הקהילה, אשר יוכלו להפחית סיכון להישנות עבירות מצדו. יחד עם זאת, לשם העלאת סיכויי שיקומו של הנאשם בעתיד, ממליץ שירות המבחן על שילובו בתכנית טיפול במסגרת שב"ס.

13. תסקיר שירות מבחן בעניינו של הנאשם 2 הוגש ביום 24.1.2017. הנאשם 2 בן 54, נשוי ואב לארבעה ילדים (ובהם גם הנאשם 1), מתאר את עצמו כאב אוהב, דואג ואכפתי. כן מצוין, כי נאשם זה

מוכר לשירות המבחן משתי הפניות קודמות בשנת 2002, כולל צו מבחן.

14. עד למעצרו התגורר הנאשם 2 במגדל העמק ועבד בעבודות מזדמנות בתחום השיפוצים. הנאשם 2 מתאר ילדות מורכבת וצורך להילחם על מקומו בבית. עוד הוא סיפר כי אמו הייתה מעודדת את אביו לנקוט כנגדו באלימות כסנקציה עונשית, דבר אשר הותיר אותו בחוויית תסכול, חוסר צדק וחוסר אונים. נאשם זה השלים 11 שנות לימוד והחל לעבוד נוכח המצב הכלכלי הקשה שהיה בביתו. הוא החל להשתמש בגיל 22 בסמים מסוג חשיש וקוקאין, נגמל לאחר 7 שנים ומאז שמר על ניקיון מסמים. אולם, לדבריו, בשנים האחרונות שב להשתמש בחשיש בשל הקושי בהתמודדות עם מצבה הרגשי של אשתו.

15. הנאשם 2 הביע חרטה וצער על מעשיו, אולם התרשמותה של קצינת המבחן היא כי הוא נוטה להאשים את המנוח בנסיבות ביצוע העבירה וכי עיקר התמקדותו בפגיעה שמעשיו הסבו לו ולבני משפחתו, ובהם בנו, הנאשם 1. עוד מצוין בתסקיר כי הנאשם 2 עורך צמצום באשר לדפוסים המכשילים באישיותו ובהם אימפולסיביות, וניכר כי הוא מתקשה להעמיק בהתבוננות אודות ההשלכות ההרסניות של התנהלותו על בני משפחתו של המנוח.

16. שירות המבחן מציין כי מעיון בגיליון הרישום הפלילי של הנאשם 2 עולה כי לחובתו 9 הרשעות קודמות בגין עבירות סמים, אלימות ורכוש, כאשר האחרונה משנת 2009 בגין עבירות שביצע בשנת 2006 ובגין הוטלו עליו עונש מאסר ועונשים נלווים.

17. עוד מצוין בתסקיר כי נאשם זה מגלה קושי בוויסות דחפים ובעמידה בגבולות חיצוניים ופנימיים. קושי זה מביאו לחזור ולבצע עבירות למרות סנקציות עונשיות שהוטלו עליו בעבר וכי גורם זה מגביר את הסיכון להישנות עבירות בעתיד. הערכתו של שירות המבחן הינה כי הנאשם 2 מתקשה לבצע התבוננות פנימית בבחירותיו ונוטה למיקוד שליטה חיצוני ולביצוע מינימליזציה באשר לדפוסי אישיותו המכשילים ומעורבותו בפלילים לאורך השנים.

18. שירות המבחן סבור כי חזרתו של הנאשם 2 להשתמש בחומרים ממכרים למרות ההליך הטיפולי שעבר, וביצוע עבירות חוזרות בידיו חרף הסנקציות העונשיות שהוטלו עליו, "**הינם גורמים אשר להערכתנו מלמדים על קושי ביכולתו להיעזר ולהפיק תועלת מתהליך טיפולי, לשם הפחתת הסיכון להישנות עבירות בעתיד**". על כן, מסקנתו של שירות המבחן הינה כי אין באפשרותו להמליץ על חלופת ענישה או שיקום במסגרת הקהילה, אשר יוכלו להפחית סיכון להישנות עבירות מצד הנאשם. יחד עם זאת, להעלאת סיכויי שיקומו של הנאשם 2 בעתיד, ממליץ שירות המבחן על שילובו בתכנית טיפול במסגרת שב"ס.

תסקיר נפגעי עבירה

19. כמפורט, עם הרשעתם של הנאשמים הורנו, לבקשתו של בא כוח המאשימה, גם על הכנת תסקיר נפגעי עבירה ביחס לבני משפחתו של המנוח, אשר ישקף את מצבה של המשפחה ואת הנזק שנגרם לה כתוצאה מהעבירה שבצעו הנאשמים. מטעמי צנעת הפרט, נביא להלן אך את תמצית הדברים.

20. תסקיר כאמור הוגש לתיק בית המשפט ביום 27.1.2017 ובמסגרתו מפורטים כאבם, קשייהם והתמודדותם של בני משפחתו של המנוח עם מות יקירם. עולה מהתסקיר שהשכול והאובדן שחווים בני המשפחה בעקבות מותו הפתאומי של המנוח משפיעים ברמה היומיומית על תפקודם ועל מצבם הרגשי, הן כפרטים והן כמשפחה.

המנוח תואר בידי בני המשפחה כגבר חסון, ספורטיבי ובריא אשר היווה את עמוד התווך עבור בני משפחתו הגרעינית והמורחבת. האובדן הפתאומי נחווה בידיהם כאירוע טראומטי וקיצוני, מציף אותם בכאב, חרדות, כעס ובדידות, ומלווה בתחושת הלם עמוק והתמוטטות מוחלטת של העולם המוכר והבטוח, במיוחד נוכח העובדה שהאירוע התרחש בחצר ביתם, לעיני אישתו של המנוח ובתו החורגת כאשר הפוגעים הם שכניהם, אשר פגעו בו באופן אלים ואכזרי ולא הושיטו לו עזרה ברגעיו האחרונים. המשך מגורים בשכנות למשפחתם של הנאשמים מעצים את תחושת האיום והפחד. כן מצינים בני המשפחה כי למרות המפגשים האקראיים עם משפחתם של הנאשמים, איש מהם לא פנה בבקשת סליחה ולא הביע הכרה באבדנם הנורא.

21. בני המשפחה מסרו כי אמו של המנוח סובלת במיוחד, חווה קשיים גופניים ונפשיים, שמקורם באבדן הפתאומי. היא מתאבלת ואינה מצליחה להתאושש ממותו הפתאומי והאכזרי של בנה ולמצוא משמעות לחייה.

22. אלמנתו של המנוח סובלת אף היא מקשיים, כאשר החוויה הטראומטית של מעשה הריגתו של בן זוגה אינה מרפה ממנה ומאופיינת בתסמינים פוסט טראומטיים. מחמת צנעת הפרט לא נוסף ונפרט. אין ספק כי כאבה גדול. האובדן הותיר בה חלל וקשייה אמיתיים. כן מתוארת הפגיעה הקשה שגרם האירוע לבנו בן ה-10 של המנוח.

23. אחיו של המנוח, אשר ראה בו דמות אב ומודל להזדהות, חש כי עליו למלא את החלל ולקחת אחריות על החזקת המשפחה, אולם תחושתו היא כי הוא אינו עומד במשימה וזקוק להכוונתו של המנוח. אף הוא סובל ייסורי נפש שמקורם באבדן הפתאומי. עוד עולה מהתסקיר, כי מדובר במשפחה אשר עובר לאירוע הייתה מלוכדת ומגובשת בזכות מאמציו של המנוח וכי המשפחה הרחבה כולה נפגעה קשות. למעשה כל המארג המשפחתי השתנה מבלי שוב, כאשר השמחה שאפיינה אותה שוב אינה שורה בבית.

24. כמו כן, מצוין בתסקיר כי בעקבות האירוע נפגע, באופן משמעותי, ביטחונם האישי של כל בני המשפחה והם חרדים לחייהם ולחיי קרוביהם בעת שהייה מחוץ לביתם.

25. בנוסף מודגש בתסקיר, כי בני המשפחה חשים פגועים ונטושים בידי מערכת המשפט נוכח הסדר הטיעון שנחתם עם הנאשמים ובגדרו הומרו העבירות המיוחסות להם מרצח להריגה בלבד. חשוב מאוד לבני המשפחה שיוטלו על הנאשמים עונשי מאסר ארוכים ומשמעותיים, שישקפו את ההכרה בחומרת מעשיהם של הנאשמים מחד, והפגיעה הקשה במשפחתו של המנוח מאידך. שירות המבחן מדגיש כי בהתאם לתמונת הנזקים הקשה אשר משתקפת ממצבם של בני משפחתו של המנוח, מומלץ כי בגדרו של גזר הדין יוטל על הנאשמים בנוסף לעונש המאסר, גם לשלם פיצוי כספי משמעותי לבני המשפחה, כהכרה בסבל ובמכלול הנזקים שנגרמו להם, ואשר עשוי לסייע בתהליך שיקומם האישי והכלכלי.

טיעוני המאשימה לעניין העונש

26. במסגרת הטיעונים לעונש הוגשו בידי הצדדים מוצגים שונים ובהם מכתב מאת אלמנתו של המנוח (מ/1); מכתב של אמו של המנוח (מ/2); תמונות משפחתיות של המנוח (מ/3); רישום פלילי של הנאשם 2 (מ/4).

27. בא כוח המאשימה הפנה לתסקיר נפגעי העבירה וציין כי ממנו ניתן ללמוד, לדבריו, כי מערך החיים של בני המשפחה בעקבות מותו הפתאומי של המנוח התמוטט כליל. כן הוא הדגיש את ערך קדושת החיים ועתר להשית על הנאשמים עונשי מאסר חמורים, לתקופה ארוכה, על מנת שייתנו מענה למעשיהם הקשים שהביאו לקיפוח חייו של המנוח. לטענתו, למעשי הדקירה בידי הנאשמים קדם תכנון מוקדם לאחר שהוויכוח הראשוני שבין הנאשם 1 למנוח הסתיים. או אז הצטיידו הנאשמים בכלים חדים ושוב וקראו למנוח לרדת אל הרחוב. כן הוא מציין כי בני המשפחה, והדגש על אלמנתו ובתו החורגת של המנוח, היו עדים למחזה הקשה והטראומטי הזה. לתמיכה בטענותיו הגיש בא כוח המאשימה רשימת פסקי דין מהם הוא מבקש ללמוד על רמת הענישה הנהוגה בנסיבות דומות. כן ביקש בא כוח המאשימה להטיל על הנאשמים, בנוסף לעונשי מאסר, לשלם לבני משפחתו של המנוח פיצויים ברף המקסימלי הקבוע בחוק.

28. לגבי הנאשם 1 טען בא כוח המאשימה, כי אף על פי שהוסכם בין הצדדים כי יטענו לעונש מאסר הולם שבין 5 ל-10 שנות מאסר, בית המשפט אינו פטור מלקבוע את מתחם העונש ההולם לעבירה. לדבריו, המעשים המיוחסים לנאשם 1 הם ברף העליון של החומרה ולמרות שהורשע בסיוע, תרומתו לביצועה של עבירת ההריגה המוגמרת הינה גבוהה ביותר. על כן הוא סבור כי מתחם העונש ההולם לגבי נאשם זה נע בין 8 ל-12 שנות מאסר, שכן יחד עם סיוע בעבירת ההריגה הורשע הנאשם גם בשיבוש מהלכי משפט. כן הוא מציין כי מתסקיר שירות המבחן עולה כי נאשם זה מביע אמפטיה חלקית, משליך חלק מהאחריות על המנוח וכי במצבי לחץ הוא עלול לפעול באופן אלים וישנו סיכון להישנות העבירות בעתיד. בהתאמה, מבקש בא כוח המאשימה כי על הנאשם 1 יוטלו 10 שנות מאסר, מאסר מותנה, קנס ופיצויים לטובת בני משפחתו של המנוח, נפגעי העבירה.

29. לגבי הנאשם 2 ביקש בא כוח המאשימה לקבוע כי מתחם העונש ההולם נע בין 18 ל-21 שנות מאסר.

לדבריו, החרטה שהביע אינה כנה ונאשם זה מתמקד במחיר שהוא משלם ללא אמפתיה למצוקתה של משפחתו של המנוח. בא כוח המאשימה הפנה לגיליון הרשעותיו הקודמות של הנאשם ולעברו הפלילי המכביד וציין, כי מדובר במספר רב של עבירות חמורות ובהן עבירות סמים ואלימות. לפיכך, עתר להטיל על הנאשם 2, 20 שנות מאסר לצד עונש מאסר מותנה, קנס ופיצויים לטובת בני משפחתו של המנוח, נפגעי העבירה.

טיעוני בא כוחו של הנאשם 1:

30. מטעמו של הנאשם 1 העידו 4 עדי אופי.

מר איתמר פיטוסי, היה מפקדו של הנאשם 1 בתקופת שירותו הצבאי, סיפר על ההתפתחות האישית והערכית של הנאשם במהלך שירותו. מר איגור וקשטיין, תחתיו עבד הנאשם משך כשנה בתפקיד מאבטח בחברת "אלביט", סיפר על עובד אחראי ורציני. בנוסף, נשמעה עדותה של גב' חנה בסון אשר ליוותה את הנאשם במסגרת מועדונית משפחתית למשפחות במצוקה בתקופת לימודיו בבית הספר וסיפרה על ילד שתמיד עזר לחבריו ומעולם לא הפגין התנהגות חריגה או לא ראויה. כן נשמעה עדותה של גב' הדר אדרי, בת זוגו של הנאשם במהלך 7 השנים האחרונות. גב' אדרי סיפרה כי במשך כל שנות היכרותה עם הנאשם היא מעולם לא נתקלה בגילויי אלימות מצדו כלפיה או כלפי הסביבה, וכן כי הוא תמיד נרתם לעזור ובתקופה בה עבד ב"אלביט" תמך כלכלית במשפחתו. כן הוצגו מוצגים מטעם הנאשם 1 (מנ/א-ה) שכללו תעודות על שירות צבאי כלוחם שסיים קורס מפקדי צוות תומ"ת, תעוד על קורסים בעת מעצרו, המלצות ממקום תעסוקתו- כולם מסמכים המעידים על אדם קוגנטיבי, התורם לחברה אשר ידע, חרף הרקע ממנו בא, לנווט עצמו להיות אדם התורם לצבא ולחברה.

31. סנגורו של הנאשם 1 טען כי מדובר בצעיר בן 23, ללא עבר פלילי, אשר הודה בעבירה של סיוע להריגה ושיבוש מהלכי משפט. לטענת הסנגור עבירת השיבוש נבלעת בעבירת הסיוע ואינה משפיעה על העונש שייגזר על הנאשם. כן הוא טען כי עולה מעובדות כתב האישום המתוקן שהנאשם פעל להרגעת הרוחות וכי העבירות בהן הורשע הנאשם אינן אופייניות לו ומהוות מעידה חד פעמית, קשה ומצערת. לדבריו, פסקי הדין עליהם ביקש להסתמך בא כוח המאשימה נבדלים בנסיבותיהם ולא ניתן ללמוד מהם לעניינו. הסנגור סבור כי הפסיקה אליה הוא מפנה היא הרלוונטית. עולה ממנה כי מתחם העונש ההולם הינו בין 30 ל-60 חודשי מאסר וכי עונש מאסר של 5 שנים לנאשם 1 הינו ברף הגבוה. כן הוא מדגיש, כי הדקירה הקטלנית בירך שמאל של המנוח לא נעשתה בידי הנאשם 1 וטוען כי ראוי להטיל על הנאשם עונש שאינו מכביד מדי ויש לתת לו הזדמנות שיקום והשתלבות חזרה בחברה הנורמטיבית. לענין גובה הפיצויים מציין הסנגור כי יש להבחין בין מצב בו הנאשם מורשע בביצוע עבירת ההריגה לבין הרשעה בסיוע.

טיעוני באת כוחו של הנאשם 2:

32. לטענת הסנגורית, התנהלותו של המנוח, אשר רץ אל עבר הנאשמים מצויד במוט ברזל וצעק לעברם, חוללה סערת רגשות בנאשם 2, אשר שיבשה את שיקול דעתו והביאה אותו לפעול כפי שפעל, ללא תכנון מוקדם מצדו. לדבריה, בניגוד לנאשמים, המנוח היה אדם גדול מימדים והנאשמים לא חשבו שיש להם סיכוי נגדו בידיים חשופות. עוד ציינה הסנגורית, כי כל העבירות וההרשעות שבגיליון הרישום הפלילי של הנאשם 2 התיישנו ורובן בכל מקרה נוגעות לעבירות סמים ורכוש ומזה שנים שהנאשם מנהל אורח חיים נורמטיבי ופעל כפי שפעל בעת שביקש להגן על בנו. עוד היא מדגישה כי הנאשם נטל אחריות למעשיו.

בנוסף, מציינת הסנגורית כי כפי שעולה מהתסקיר, משך תקופות ארוכות טיפל הנאשם 2 בילדיו, בעת שאשתו לא תפקדה. דבר שיכול להסביר את נסיונו להגן על בנו מפני המנוח. היא מבקשת לגזור את דינו של הנאשם ברף התחתון, כאשר לטענתה מתחם העונש ההולם נע בין 6 ל-11 שנות מאסר. היא מפנה לרשימה סדורה של פסקי דין, אשר לטעמה מתאימים יותר לעניינו, בעוד שלדבריה בפסקי הדין אליהם הפנה בא כוח המאשימה דובר בנסיבות חמורות יותר.

33. הנאשם 1 ניצב בפניו, הביע צער וחרטה על מעשיו וביקש סליחה ממשפחתו של המנוח. כן הוא הצהיר כי מוכן לפצות את בני המשפחה בכל דרך.

גם הנאשם 2 ביקש סליחה והביע אמפתיה לצערה של משפחתו של המנוח.

דין

34. בבואנו לגזור את עונשם של הנאשמים, עלינו לילך על פי העקרונות שהתווה לפנינו תיקון מספר 113 לחוק העונשין. בבסיסה של הענישה ניצב כיום עקרון ההלימה כעקרון מנחה, אשר מתווה את הניתב בו על בית המשפט לצעוד עת הוא ניגש למלאכת גזירת הדין. עקרון זה נועד להבטיח יחס הולם בין חומרת העבירה, נסיבותיה ומידת אשמו של הנאשם מחד, לבין העונש שיוטל עליו, מאידך.

35. יודגש כי, כפי שטענו בפנינו הצדדים, אין אנו פטורים מלקבוע את מתחם העונש ההולם לגבי כל אחד מהנאשמים, גם מקום בו נקבע לגבי הנאשם 1 טווח ענישה מוסכם בגדרו של הסדר הטיעון. כך נקבע, למשל, בע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל (4.12.2013) וכך נפסק לאחרונה בע"פ 5855/15 דוד ישראל לוגסי נ' מדינת ישראל (5.6.2016) מפי כב' השופט א' שהם, כי:

"בהתאם לגישה שמצאה לה שביתה בבית משפט זה, טווח ענישה עליו מסכימים הצדדים אינו מייתר את הצורך בקביעת מתחם עונש הולם, אשר ייקבע בהתאם לאמות

המידה אותן מתווה תיקון 113 לחוק העונשין.

עם זאת, אין אנו סבורים כי עלינו לקבוע בנסיבות שלפנינו ענישה נפרדת לעבירה של שיבוש מהלכי משפט, בה הורשעו 2 הנאשמים. השימוש בכלי הנשק הקר היה חלק ממעשה העבירה הכולל ומעשה הרחקתו של כלי הנשק לאחר סיום האירוע זניח ביחס למעשה העבירה העיקרי ולמעשה חלק מנסיבותיה. בהינתן הקשר ההדוק בין מעשי הנאשמים, יש להתייחס אל מעשיהם כאל אירוע אחד ולקבוע מתחם עונש הולם לאירוע כולו, בהתאם להוראות סעיף 40 י"ג [א] לחוק העונשין.

36. בענייננו, גרמו הנאשם לקיפוד חייו של אדם. הערכים המוגנים בעניין זה הינם הערכים הנעלים ביותר בכל שיטת משפט נאורה, של קדושת חיי האדם וערך ההגנה עליהם.

על ערך נעלה זה נאמר בפסיקה:

"קדושת חיי אדם היא ערך עליון. היא נובעת מערכי יסוד אנושיים, היא נובעת מן הערכים שבבסיסה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית; היא עוגנה בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו, הקובע (סעיף 1) כי 'זכויות היסוד של האדם בישראל מושתתות על ההכרה בערך האדם, בקדושת חייו...'. והאוסר (סעיף 2) על פגיעה ב'חייו, בגופו או בכבודו של אדם באשר הוא אדם...לדידנו, יש ליתן משקל לקדושת חיי אדם במובנם בערכי מדינת ישראל ובעולם ערכים אוניברסלי - שופך דם האדם דמו ישפך, כי בצלם אלוהים ברא את האדם' 'חיבה יתרה נודעת לו (לאדם א"ר) שנברא בצלם". (ע"פ 9369/07 מיקל נ' מדינת ישראל [4.6.2009]).

וכן:

"לקדושת חיי האדם מטבעה, שמור מקום בשורה הראשונה של ערכי כל חברה אנושית, וישראל בכלל זה; שאם אין חיים, חברה מנין. קיפוד חיי אדם מחייב מאסר לשנים ארוכות". (ע"פ 7637/05, שלמה יוסף, נ' מדינת ישראל [5.7.07]).

ועוד:

"העיקר הוא שהענישה חייבת לבטא את הערך של קדושת החיים... העונש צריך להיות גמול הולם ותמרוז אזהרה למערער ולאחרים שכמותו. כאחת נגדעו חיי אדם" (ע"פ 2772/11, מימון נחמני נ' מדינת ישראל [21.3.12]).

37. הנאשמים קיפדו חיי אדם, אב למשפחה, שכן, אשר לא פגע בהם, פרט לכך שהביע זעמו על הנאשם 1 שהפעיל כלי תעבורה רעשני מסוג טרקטורון, אשר יצר רעש בשכונת מגורים וטרד את מנוחת בתו

התינוקת, אשר נמה את שנתה. הדברים התפתחו רק כדי ויכוח בין השניים ולא מעבר לכך. הנאשמים הצטיידו בסכינים ובכלים חדים וירדו אל הרחוב, מול בית מגוריו של המנוח, תוך שהנאשם 2 קורא לעבר המנוח קריאות מאיימות. התנהלותם של הנאשמים מעידה על עצמה, כי ערך שלום גופו של האדם אינו בראש מעיניהם. לו אכן היה רצונם רק להזהיר את המנוח, לא היה מקום כי יצטיידו בסכינים. אף לא הייתה כל סיבה שבעולם להגיע אל הקורבן, ותוך שהם מצוידים בכלי נשק קר, לאחר שהוא השליך מידו את המוט, בו אחז כאשר ירד מביתו. השניים התנפלו על קורבנם בצוותא, תוך שהם דוקרים אותו בחלקי גוף שונים: בשכמו, בזרועו, ברכו השמאלית, וכן חתכוהו בצווארו ובמקומות שונים בגופו. נסיבות אלה אינן מותירות פתח לקבלת טיעוני הסניגורים, כאילו המנוח היה בעל גוף, איש חזק ומאיים שהטיל פחדו על שני הנאשמים. לו אכן פחדו ממנו, מדוע יזמו את ההתקלות המחודשת לאחר שהוא והנאשם 1 סיימו להתווכח ועלו, איש איש לביתו. הנסיבות מלמדות אחרת. נסיבות אלה מלמדות על התנהלות מכוונת מצדם. במסגרת זו, הם הצטיידו בסכינים, וירדו אל הרחוב במטרה להתעמת עם המנוח. אגב כך, הם עשו שימוש אלים ואכזרי בסכינים שבידם, כנגד המנוח.

לא חזרנו על כל האמור לעיל, אלא כדי להראות כי בבואנו ליישם את העיקרון המנחה בענישה, שהינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו למידת אשם של הנאשמים (סעיף 40ב' לחוק העונשין) מצוים המעשה ומידת אשם של הנאשמים ברף החומרה הגבוה של האשם הפלילי, אשר יש ליחסו לעבירת ההריגה, שביצע הנאשם 2, ובהתאם אף חומרת מעשה הסיוע לעבירה זו ע"י הנאשם 1.

על פי עקרון מנחה זה, יש לקבוע אף רף גבוה של ענישה.

38. על הערך החברתי הנפגע - ערך קדושת חיי האדם כבר עמדנו לעיל. אף פירטנו את מידת הפגיעה בערך חברתי זה והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. על כן, נותר לנו לפנות ולבחון את מדיניות הענישה הנוהגת. עדים אנו לקושי שבקביעת אמות מידה מדויקות לקביעת גרף ליניארי של תחומי ענישה לעבירה זו של הריגה, אשר לגביה קיימים מגוון של מצבים ונסיבות, החל ממצבי פזיזות של נהיגה בלתי זהירה, שהביאה למות אדם, וכלה במקרים של ירי מכוון לעבר הקורבן, או במעשי אכזריות חריגים. כל מקרה ונסיבותיו הוא. בהתאם, אף נקבעה בפסיקה קשת רחבה של מידות ענישה (ראה ע"פ 6968/09 יונס נ' מדינת ישראל [30.8.12]). כך גם סקירת פסקי הדין שהובאו על ידי בעלי הדין, זה בכה וזה בכה, מלמדת על מגוון נרחב זה של קביעות מתחם ענישה ביחס לעבירה זו, ועל נסיונו של כל צד לגייס לעזרתו קצה אחר של גרף זה.

39. בית המשפט העליון עמד לא אחת על החומרה היתירה שבה יש לנהוג באותם עבריינים אשר עשו שימוש בסכין ושאר כלי נשק קרים, על מנת לפתור את בעיותיהם עם הזולת, או לשמש כלי מוות במאבקהם, הנוגעים לעניינים של מה בכך, באופן שיש בו כדי לקפד חיים. תופעה זו, אשר שם ניתן לה "תת תרבות הסכין", מצאה מקום של אי כבוד במקומותינו. בתי המשפט מצווים לעשות כל אשר לאל ידם כדי לרשעה ולהרחיק מרחובותינו את אותם חסרי תרבות, אשר סיגלוהו כדרך הסדרת סכסוכיהם עם הזולת.

בית המשפט העליון עמד על כך בפסיקתו:

"המערער נטל חייו של אדם על רקע ויכוח ומחלוקת על לא-כלום. מעשה חמור ביותר, ותוצאתו - אין קשה ממנה. בית המשפט המחוזי עמד בגזר דינו על ההסלמה הנמשכת של אירועי אלימות במקומותינו, מעין זה הנדון עתה, ועל כך שבתי המשפט מצויים להחמיר בענישה, כאחד האמצעים למיגור התופעה, לשם הרתעה. מעשהו הנורא של המערער בהחלט מצדיק הטלת עונש מאסר לתקופה ממושכת."

ע"פ 6477/10 מינליק נגד מדינת ישראל, [8.1.13].

עוד נאמר:

"קיים אינטרס ציבורי מובהק וחד משמעי בהרתעת היחיד והרתעת הרבים מפני נקיטה בדרך של כוח ואלימות ליישוב מחלוקות וסכסוכים תוך שימוש בנשק קר. המסר שצריך לצאת מבית מפשט זה הוא שחברה מתוקנת אינה יכולה להשלים עם שימוש בסכין לשם פתרון מחלוקות וסכסוכים. יש לשוב ולהדגיש כי זכותו של כל אדם לחיים ולשלמות הגוף היא זכות יסוד מוקדשת ואין להתיר לאיש לפגוע בזכות זו. יש להיחלם באלימות שפשטה בחברה הישראלית על כל צורותיה וגווניה, אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. זהו נגע רע שיש לבערו מן היסוד". (ע"פ 3869/09 מדינת ישראל נ' חסן, 10.11.2009).

40. הנה, רואים אנו את החומרה המיוחדת בה עלינו לנקוט, בבואנו לקבוע את מתחם הענישה הראוי לנאשמים בנסיבות המיוחדות למקרה החמור שבפנינו. ברם אין אנו סבורים כי עלינו ללקט אוספי פסיקה מן העבר ולערוך מעין חשבון אלגברי של שקלול מידות הענישה שנשקלו בכל תיק ותיק שהוא בפני בתי המשפט, ולהגיע לתוצאה מתמטית, אליה נגיע בלחיצת כפתור. אלא, כמאמרו של בית המשפט העליון:

"ניתן להגדיר 'עבירת הריגה' כדרגת ביניים בקבוצת עבירות ההמתה, המצויה מתחת לעבירת רצח ומעל לעבירת גרימת מוות ברשלנות. לעתים חוצה העברין במידת מה את קו גרימת מוות ברשלנות ולעתים נופל הוא במרחק לא רב מקו עבירת הרצח. מרחב זה מחייב בדיקה מעמיקה ורגישה של נסיבות המקרה הקונקרטיות". (ע"פ 865/09 חמאד נ. מדינת ישראל, [10/12/09]).

עם זאת, צודק ב"כ המאשימה, בציינו כי בבואנו לקבוע את מתחם הענישה, עלינו ליתן דעתנו לעונש המירבי שקבע המחוקק לצד העבירה, וממנו להסיק מהי מידת החומרה בה התייחס המחוקק לעבירה וציפיותיו לגבי חומרת הענישה. בע"פ 1456/01 חדד נ' מדינת ישראל, (22/10/01), ציין כבוד השופט טירקל בזיקה לעבירת

הריגה במקרה של דקירה למוות בשל סכסוך של מה בכך, כי:

"רבו העבריינים, נגע האלימות פשה בבתינו וברחובותינו... העבירה של שפיכות דמים - שהיא משבע מצוות בני נח ומשלוש העבירות שעליהן "ייהרג ולא יעבור" - היתה כמעט לדבר יום ביומו... אין אנו פטורים עוד מלהתוות קיום לרמת הענישה הראויה שבגדרם יש לנקוט בגישה המחמירה, לאמור בגישה הרואה בעונש המרבי את נקודת המוצא; שממנו מפחיתים לפי נסיבות המקרה, נסיבותיו האישיות של העבריין, תדירותה או נדירותה של העבירה, הרתעת עבריינים בכוח ועצמת הסלידה ושאת הנפש של החברה".

ומכאן, שאף במקרה שלפנינו מובילנו העונש המירבי הקבוע בחוק, בנסיבות אלה של שפיכות דמים בשל שנאת שווא וסכסוך של מה בכך. ולאחר ששקלנו את טיעוני ב"כ המאשימה והסניגורים, מחליטים אנו לקבוע מתחם ענישה לגבי עבירת ההריגה, לתקופה של בין 14 ל-17 שנות מאסר לגבי הנאשם 2. לגבי עבירת הסיוע יעמוד המתחם - בהתחשב בעונש המירבי הקבוע בסעיף 32 לחוק העונשין, שהינו 10 שנות מאסר - על מנעד של בין 6 ל-8 שנות מאסר, וכזאת אנו קובעים לגבי הנאשם 1.

סטיה ממתחם העונש הראוי:

41. בנסיבות העניין, ונוכח הנסיבות שהובאו בפנינו, שאין כוללות כל נסיבות מיוחדות, כפי הוראת סעיפים 40ד' ו-40 ה' לחוק העונשין, אין מקום לסטות, במקרה שלפנינו ממתחם העונש ההולם לחומרא או לקולא. שכן, לא נמצאו לנו שיקולי שיקום מחד, חרף חוות הדעת החיוביות יותר לגבי הנאשם 1 (אלה יובאו בחשבון בשיקולים הנוגעים לעונש הראוי בתוך המתחם שקבענו) ומאידך אף לא שיקולי מסוכנות חריגה. על כן, דינם של הנאשמים ייגזר בתוך מתחם זה.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה- נאשם 1.

42. לגבי הנאשם 1 שמענו מספר עדויות הנוגעות לאופיו החיובי, שירותו הצבאי והתנהלותו כאזרח קוגניטיבי, כדלקמן:

א. מפקדו בצה"ל סיפר אודות שירותו הצבאי, השינויים שחלו בו לטובה במהלך השירות, שהוגדרו על ידו כ"שינוי מדהים", תוך שהוא מטמיע בתוכו ערכים, שהביאו לקידומו עד לתפקיד מפקד צוות תותח מתנייע. לדברי המפקד, האירועים מושא כתב האישום, אינם עולים בקנה אחד עם דפוסי התנהגותו וערכיו, ואינם עולים בקנה אחד עם התנהגותו כפי שהוא- המפקד- הכיר.

ב. הממונה על נאשם 1 במקום עבודתו מסר על היותו עובד מצויין העובד, יוזם ומבצע את כל משימותיו על הצד הטוב ביותר.

ג. גם מדריכתו במועדונית המשפחתית העידה על היותו נער טוב, הנוהג לעזור לזולת. ללא כל חריגות בהתנהגותו.

ד. מכתבי ההמלצה שהוצגו ע"י הנאשם 1, והתעודות שהציג במסגרת מנ/1 מעידים על היותו אדם חיובי ותורם.

43. עברו של הנאשם 1 נקי. לא הוצג כל גיליון רישום פלילי.

44. אף תסקיר שירות המבחן מתייחס לאדם בעל אופי חיובי בדרך כלל. אולם במצבי איום ולחץ הוא עלול לפעול באופן אלים תוך הפרת נורמות חברתיות. כן קיימים אצלו גורמים מגבירי סיכון להישנות העבירה.

45. הדעת ניתנה להודאתו של הנאשם 1 (אמנם בשלב מתקדם של ניהול ההליך) ולקיחת האחריות מצידו.

46. דעתנו אף ניתנה להבעת החרטה שהביע- חרטה אשר ניכר היה כי הינה יוצאת מעומק הלב ואין המדובר, כפי שאנו חוזים מעת לעת, בחרטה המובעת מן השפה לחץ.

כל הנתונים דלעיל מצדיקים הטיית העונש לכיוון הרף התחתון של המתחם.

בהתאם, אנו קובעים כי יושט על הנאשם מספר 1 עונש מאסר בפועל של 6 שנות מאסר.

נאשם 2

47. לגבי נאשם 2 לא הובאו כל ראיות חיוביות אודות עברו, התנהלותו, או תרומה כלשהיא שתרם לחברה. הוא מעולם לא התמיד בעבודה כלשהיא. שירותו הצבאי התאפיין בבעיות משמעת, עריקה ומחבוש צבאי. הוא משתמש מזה שנים רבות בסמים אסורים. אמנם הוא הצליח בעבר להיגמל מהשימוש בסם, והחזיק מעמד משך 7 שנים, ברם, חזר לשימוש בסמים.

48. לחובתו של הנאשם 2, 9 הרשעות קודמות בגין עבירות סמים, אלימות ורכוש. עם זאת, הרישום האחרון הינו משנת 2009.

49. עפ"י תסקיר המבחן, מתקשה נאשם 2 להעמיק בהתבוננות אודות ההשלכות ההרסניות של התנהלותו על משפחת הקרבן לאחר הריגתו. גם מילות החרטה שהשמיע באולמו של בית המשפט, נשמעו יותר כדקלום, ולא הבעת חרטה של ממש ואמפטיה כלשהיא כלפי בני משפחת הקרבן שישבו מולו.

50. הפרוגנוזה לחזרתו למוטב, עפ"י הערכת הסיכון וסיכויי השיקום, הינה שלילית. עונשים שנשא בעבר, לא מנעו ממנו לשוב ולעבור עבירות. בדיקות שנערכו לו העלו חוסר יכולת להתבוננות פנימית, נטייה למיקוד שליטה חיצונית ולביצוע מינימליזציה באשר לדפוסי התנהגותו המכשילים ומעורבותו בפלילים במשך השנים. יחסו לעבירות מושא התיק שבפנינו והתנהלותו, הינם גורמים מגבירי סיכון. עברו והתנהלותו מעידים על קושי ביכולותיו להיעזר ולהפיק תועלת מתהליכי טיפול לשם הפחתת הסיכון הטמון בו.

51. כל השיקולים דלעיל מעמידים את מחוג העונש הראוי כשהוא בנטייה ברורה כלפי מעלה ממרכז מתחם העונש ההולם.

בהתאם, אנו קובעים כי יושת על הנאשם 2 עונש מאסר בפועל של 16 שנות מאסר.

הסדר הטיעון ואישורו.

52. בני משפחת המנוח הביעו התנגדות לאישור הסדר הטיעון. מודעים אנו לכאבם הגדול משאת של בני המשפחה שאיבדו באחת, ללא טעם - בשל עניין של מה בכך, את יקירם. לכאבם אין מזור.

עם זאת הסדר הטיעון שלפנינו נעשה ע"י הפרקליטות תוך בחינה מדוקדקת של הראיות שהובאו. ראיות אלה היו מוקשות בחלקן. אף אנו היינו עדים לסתירות שונות שנתגלעו בין עדויות העדים. נראה כי הפרקליטות העריכה קשיים ראייתיים אלה ואת משמעם.

באשר למצבים אלה, אמר בית המשפט העליון ב ע"פ 4484/05 **שגב גונן נ' מדינת ישראל** (08.08.2006):

"ספק אם היה מקום להתייחס לסוגיית האמת העובדתית מול האמת המשפטית, בהקשר הנוכחי. הסדרי טיעון מעצם טיבם וברייתם, נשענים על הסכמות מסוימות של הצדדים לענין העובדות, לענין רף הענישה, או לשניהם גם יחד. ההסכמה המשתקפת בכתב האישום המונח בסופו של יום לפתחו של בית המשפט, יש בה לעיתים פשרה כאשר המדינה מוותרת על עובדות כאלה ואחרות. כל עוד הוויתור נעשה משיקולים עניינים הוא מצוי בפררוגטיבה של התביעה ובית המשפט לא ירהר אחרי המסכת העובדתית כפי שהובאה בפניו. "

כך הוא טיבם של הסדרי טיעון. כך נעשה אף בעניין שלפנינו. משתקנה הפרקליטות את כתב האישום, והגישה אותו לפתחו של בית המשפט. אין לנו יכולים להרהר אחר הכתוב בו. בני משפחת המנוח, המיוצגים ע"י הסניגור, הודיעו שיעתרו לבג"ץ כנגד מעשה התיקון, אך לא עשו כן. כך, שכתב האישום המתוקן הוגש, הנאשמים הודו בעובדותיו והורשעו.

מנגד, לא הושגו כל הסדרים לגבי העונש, שיש בהם חריגה מן המתחמים הנהוגים ביחס לעבירות בהן הורשעו הנאשמים. המתחמים נקבעו על ידינו לעיל, ולא ע"י בעלי הדין. ההסכמה שהושגה לגבי הטיעונים לעונשו של נאשם 1 אינה חורגת לקולא ממתחמים אלה.

על כן, אנו מקבלים את הסדר הטיעון ומאשרים אותו, ככל שאישורנו נדרש.

53. ראיות התביעה שהובאו לעניין העונש לימדונו על משפחה שאיבדה את עמוד התווך שלה. משפחה שנתרו בה יתומים, אלמנה, אם ואח, הסובלים את תוצאות מעשי הנאשמים. ראיות אלה, כמו גם התרשמויותינו מהופעת העדים שהובאו, שימשו לנו כעוגן לקביעת שיעור הפיצויים לקרבנות.

סוף דבר:

ולאחר הדברים האלה, אנו גוזרים את העונשים שיושמו על הנאשם 1 (מוטי), כדלקמן:

א. עונש מאסר בן 6 שנים מאסר לריצוי בפועל.

מתקופת המאסר ינוכו ימי מעצרו של הנאשם 1, שתחילתם ביום 24.11.15.

ב. עונש מאסר מותנה לתקופה של 18 חודשים, כאשר התנאי הוא כי הנאשם לא יעבור כל עבירות אלימות, או עבירה בנשק, שהינן מסוג פשע, במשך 3 שנים.

ג. פיצוי אלמנת המנוח וילדיו בסך ₪ 50,000

ד. בנסיבות, לא ראינו לגזור קנס כספי.

על הנאשם 2 (אליהו) יוטלו העונשים הבאים:

ה. עונש מאסר בן 16 שנים מאסר לריצוי בפועל.

מתקופת המאסר ינוכו ימי מעצרו של הנאשם 2, שתחילתם ביום 24.11.15.

עמוד 15

ו. עונש מאסר מותנה לתקופה של שנתיים, כאשר התנאי הוא כי הנאשם לא יעבור כל עבירות אלימות, או עבירה בנשק, שהינן מסוג פשע, במשך 3 שנים.

ז. פיצוי אלמנת המנוח וילדיו בסך 200,000 ₪.

ה. בנסיבות, לא ראינו לגזור קנס כספי.

זכות ערעור לבית משפט העליון בתוך 45 יום.

ניתן והודע היום א' ניסן תשע"ז, 28/03/2017 במעמד הנוכחים.

יונתן אברהם, שופט

שאהר אטרש, שופט בכיר

בנימין ארבל, סגן נשיא

מירב

הוקלדעלידימירברבן